

24.2.1.5 Het topje

De schoorsteen moet voldoende **hoog** zijn en minstens een halve meter boven de nok van het dak uitsteken.

Buiten, boven op de schoorsteen kan je een afdekplaat of **kap** 📖 maken om

- ⊗ regeninslag in het kanaal te weren. Vocht bevordert roetaanslag
- ⊗ de 'trek' in de schoorsteen te vergroten (waardoor de haard beter brandt)
- ⊗ het bouwen van vogelnesten in het kanaal te voorkomen
- ⊗ uitstoot van vonken van een open haard te vermijden

Een regenkap 📖 houdt neerslag uit de schoorsteen.

Een rotorkap of draaikap is een bolvormige ventilator met spiraalachtige door de wind aangedreven bladen. Ze voorkomt terugslag van rook en wind in de schoorsteen. Ook een H-vormige uitgang voorkomt terugslag door turbulenties.

De doorvoer van een pijp moet minimaal 2 pannen onder de nok blijven zodat de nokpannen intact blijven.

Schoorsteenkap

Een gek 📖 is een als een windwijzer draaibare helmvormige windkap op een schoorsteenpijp. De opening draait altijd van de wind af. Hierdoor ontstaat onderdruk, waardoor de schoorsteentrek toeneemt. Je hebt geen last meer van valwinden, en regeninslag.

Een sluitklep 📖 is een metalen plaat om de schoorsteen af te sluiten als hij niet in gebruik is, zodat er geen koude lucht binnen komt. Een sleutel 📖 is een klep in de schoorsteen boven de verbrandingskamer, om de trek te regelen. Die is nooit helemaal dicht (er is een gat in of een hoek af).

Ik heb hier eens een nest van roeken 3 meter diep uit een flauwe bocht van een gemetselde schouw moeten vissen. Ze bleven terugkomen en takken in de schoorsteen droppen. Dus deed ik er metaalgaas over. Ik ben nog een keer het dak op moeten gaan om dit vast te schroeven, ze bleven het wegrukken.

♪ *Vertrouwen: trouwen op een afgelegen plaats*

Aardappelschillen tegen roet (creosoot) en schoorsteenbrand?

Het is een hardnekkig en wijdverspreid weetje: aardappelschillen 📖 in de haard of kachel stoken zou roetaanslag en de kans op schoorsteenbrand verminderen. Zelfs schoorsteenvegers, verzekeraars, kachelverkopers en brandweerdiensten verkondigen dit. Hier en daar wordt ook een halve en manke verklaring gegeven.

Aardappelschillen bevatten veel water, wat cellulose, zetmeel en een beetje mineralen. Dat zit –behalve zetmeel- ook in hout en ander organisch materiaal. Zit het verschil dan in het zetmeel? Of misschien een minuscuul beetje van een mineraal?

Enkele fora gokken:

Gok 1: een kortstondige stuwning van verzadigde waterdamp van vochtige schillen maakt de aanslag los? Dat zou dan ook met nat hout moeten gaan.

Gok 2: de roetaanslag zou verzegeld of bedekt worden, zodat het niet meer, of moeilijk ontbrandt? Zou dan met alle zetmeel moeten lukken?

Gok 3: de droge schil zorgt voor een hetere vlam en rook. Deze temperatuurwijziging zou door de verschillende uitzetcoëfficiënt van roet en schoorsteen het roet doen brokkelen. Zou ook lukken door zink, aluminium of steenkool te stoken?

Een gefundeerde verklaring is echter nergens te vinden. Het lijkt me dus eerder een broodje aap. Misschien werkt het voor wie er in gelooft?

Ik geloof (hm) dat er wel een aannemelijke verklaring is voor het verbranden van aardappelschillen: de kiemremmers die er op gestrooid werden zijn slecht voor varkens en voor de composthoop. Tja, wat moet je er dan mee?

(De schillen eerst wassen, en eventueel ook koken voor de varkens.)

♪ *Schouwtoneel: open haard. Hugo Olaerts*